

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 15 (258) КАСТРЫЧНІК 2018 ГОДА

БЕЛАРУСКІ АФАРЫЗМ

Дзярзаць – значыць жыць! Жыць – значыць дзярзаць!

Анатоль Вярцінскі

ДОБРАЯ СПРАВА

ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ ГАБРЭЙСКІХ МОГІЛАК

У Гарадку пачалося добраўпарадкаванне габрэйскіх могілак каля старадаўніх рытуальных сталоў.

На працягу першых дзесяці дзён кастрычніка на старажытных габрэйскіх могілках у Гарадку распачата праца па ачыстцы падыхода да рэдкіх рытуальных сталоў, якія знаходзяцца ў старой частцы могілак.

Па ініцыятыве раённага фізкультурна-спартыўнага клуба «Гарадок», які займаецца акрамя спорту яшчэ і інфармаваннем грамадства аб турыстычным патэнцыяле Гарадка і раёна, і падтрымцы мясцовай улады і арганізацый райцэнтра распачата праца па добраўпарадкаванню габрэйскіх могілак каля старадаўніх рытуальных сталоў.

Самі габрэйскія могілкі Гарадка нясуць з сабой шматвякавую гісторыю жыцця габрэяў у Беларусі на мяжы аселасці. Пры адпаведнай працы гэтыя могілкі разам з месцамі халакоста ў Гарадку і на раёне маглі бы стаць маршрутам памяці пра прысутнасць габрэяў на Гарадоцкай зямлі. І добра, што справа іх добраўпарадкавання зрушылася з мёртвай кропкі.

Першы крок добраўпарадкавання могілак зрабілі працаўнікі Гарадоцкага прадпрыемства кацельняў і цеплавых сетак, якія часткова скасілі траву ў старой частцы могілак, зрэзалі пераважна алешнік у накірунку рытуальных сталоў, а таксама вызвалілі ад аварыйнага дрэва стаянку для аўтамашын каля могілак.

Другім крокам стала валанцерская праца навучэнцаў Гарадоцкага аграрна-тэхнічнага каледжа па вызваленю шляха да сталоў ад алешніка. Першакурснікі каледжа Аляксандр, Аляксей, Арцём, Дзмітрый, якія прыехалі ў Гарадок з розных куткоў Беларусі, добрасумленна і актыўна пашчыравалі з паваленым хмызняком алешніка.

Цёплае сонечнае кастрычнікае надвор’е спрыяла працы валанцёраў. Праз пару гадзін працы праход да рытуальных сталоў быў адкрыты.

Цяпер застаецца толькі вынесці алешнік да агароджа могілак, каб Гарадоцкае прадпрыемства кацельняў і цеплавых сетак забрала нарыхтаваную драўніну для стварэння трэсак, якія выкарыстоўваюцца ў ацяпленні. Дабраахвотнікі могуць прыняць удзел у далейшым добраўпарадкаванні старажытных габрэйскіх могілак Гарадка — сувязь праз нашы групы ў сацыяльных сетках.

Леанід Гаравы

БРАКАНЬЕРСТВА

ЗАБІЛІ ДВУХ БАРСУКОЎ

Мясцовым браканьерам пагражае штраф у 7 тысяч даляраў і пазбаўленне волі за забойства двух барсукоў і супраціў інспектару.

На пачатку гэтага тыдня ў Гарадоцкім раёне адбылася гісторыя, якая мае ўжо шырокі грамадскі розгалас. Два браканьера былі спынены з двума барсукамі, занесенымі ў Чырвоную кнігу Беларусі, інспектарам Гарадоцкай міжраённай інспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету і аказалі яму супраціў.

Па нашай інфармацыі гэта гісторыя адбылася ў панядзелак 1 кастрычніка, калі інспектар Гарадоцкай міжраённай інспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету ажыццяўляў рэйд па лясах Гарадоччыны. На спыненай ім машыне, ў якой было двое былых работніка Гарадоцкага аддзела МНС, было выяўлена два ўпаляваных барсука, якія аднесены да чырвонакніжнікаў. Але браканьеры адмовіліся выконваць патрабаванні інспектара і нанеслі яму цялесныя пашкоджанні, а самі з’ехалі з месца здарэння.

Калі інспектар, у якога не стала мабільніка, здолеў дабрацца да Гарадоцкага РАУС, то там на яго ўжо была падрыхтавана скарга двумя грамадзянамі, якіх ён затрымліваў з барсукамі.

Пасля гэтага інцыдзента інспектар трапіў у лякарню з трасеннем мазгоў, а спецыялісты праваахоўчых органаў зараз вядуць следства па гэтаму здарэнню. Пасля высвятлення ўсіх абставін здарэння браканьерам пагражае вялікі штраф — больш 15 тысяч рублёў за забойства двух барсукоў і пазбаўленне волі за супраціў інспектару.

Па нашай інфармацыі на мабільніку інспектара засталося відэа здарэння.

Л. Антонаў

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

НАВІНЫ КУЛЬТУРЫ

“ГЛЕЙНА” ПАБЫВАЛА Ў ГАСЦЯХ

Народны фальклорны калектыў «Глейна» прыняў удзел у фестывалі, дзе меладычна перапляліся рускія і беларускія традыцыйныя песні

Больш за 130 выканаўцаў з Пскоўскай вобласці, Санкт-Пецярбурга, Рэспублікі Беларусь сабралася на абласным фальклорным фестывалі імя Вольгі Сяргеевай ва Усьвяцкім раёне Пскоўскай вобласці Расійскай Федэрацыі.

У праграме другога дня фестываля: сустрэча ўдзельнікаў фестывалю каля дома Вольгі Сяргеевай, выкананне працяжна старадаўніх песень і парна-бытавых танцаў, шэсце, народнае гулянне і канцэрт з удзелам фальклорных калектываў.

Вольга Сяргеява — фальклорная спявачка, якая стала музычным сімвалам радзімы для Андрэя Таркоўскага ў яго фільме «Настальгія» (там гучаць песні ў выкананні Сяргеевай — «Ой, кумачкі» і вясельны плач «Кармільца-Божухна»).

Народны фальклорны калектыў «Глейна» ДУК «Цэнтр традыцыйнай культуры і народнай творчасці» з’яўляецца ўдзельнікам фестывалю з моманту яго стварэння ў 2004 годзе. Старадаўнія абрадавыя песні Пскоўскай вобласці і Гарадоччыны вельмі цесна пераплятаюцца і па мелодыі, і па тэксце, некаторыя з іх ідэнтычныя. У выкананні «Глейна» прагучалі песні з рэпертуару вядомай фальклорнай выканаўцы Вольгі Федасеяўны Сяргеевай, а таксама традыцыйныя абрадавыя песні Гарадоцкага раёна.

Фестываль стаў цудоўным святам для ўсіх. Усе ўдзельнікі і госці з незвычайным натхненнем сустракалі выступлення ўсіх артыстаў і калектываў, атрымліваючы асалоду ад фальклорнай старадаўняй песняй.

Паводле: https://vk.com/public165111063
Пераклад рэдакцыі з расейскай мовы.

РЫНАК ПРАЦЫ

ЗАРОБКІ – МІНІМАЛЬНЫЯ

На Гарадоччыне заробкі прапануюцца мінімальныя акрамя філіяла «Віраўлянскі» замежнага прадпрыемства «Дзецкасельскі-Гарадок».

У Дзяржаўнай службе занятасці па Гарадоцкаму раёну маецца 262 вакансіі, але большасць наймальнікаў прапануе заробкі менш за 500 рублёў, за выключэннем філіяла «Віраўлянскі». Тут прапануюцца рэкордныя для Гарадоччыны заробкі ў 1200 — 1400 рублёў.

Філіял «Віраўлянскі» замежнага прадпрыемства «Дзецкасельскі-Гарадок» вызначаецца высокімі вытворчымі паказчыкамі ў малочнай вытворчасці і адпаведна прапануе сваім работнікам годныя заробкі. Зараз філіял шукае спецыяліста на малочнатаварную ферму ў в. Віраўляне і прапануе за пасаду начальніка фермы заробак ад 1400 рублёў, а для ветэрынарнага ўрача на прадпрыемстве будзе заробак ад 1200 рублёў. На іншых вакансіях заробкі ў пераважнай большасці вышэй 530 рублёў. Усяго ў філіяле па стану на 3 кастрычніка вольнымі з’яўляюцца 11 вакансій.

Найбольшая колькасць вакансій на Гарадоччыне па ранейшаму маецца на свінагадоўчым комплексе «Паўночны» — 24 вакансіі. Але большасць прапануемых заробкаў не дацягвае і да 500 рублёў, не кажучы пра тое, як будзе ў сапраўднасці. Другое месца па колькасці вакансій мае аддзел па адукацыі — каля 20, але калі палічыць вакансіі яшчэ у школах, то будзе больш 30. Праўда абсалютная большасць вакансій на 0,5 стаўкі, а то і менш. Дарэчы падобная сітуацыя і ў сферы культуры, дзе прапановы працы дацычацца не поўнай нагрузкі за сімвалічны заробак.

Сярод прапаноў з такімі сімвалічнымі заробкамі ў 305 рублёў за поўную стаўку вылучаецца філіял «Віцебчанкі» ў швачным цэху № 5 Гарадка. Тут трэба аж 15 швачак, якім пры наяўнасці працоўнага стажу ад 3 гадоў і прафесійна-тэхнічнай адукацыі прапануецца заробак у 305 рублёў.

Відавочна, што пра сярэдні заробак у 1000 гаворка на Гарадоччыне можа весціся праз ... энн гадоў. Між тым афіцыйная статыстыка па Гарадоцкаму раёну сведчыць, што намінальны сярэдні заробак у жніўні па раёну склаў аж 646,6 рубля. А афіцыйна зарэгістраваных беспрацоўных стала толькі 31 чалавек па стану на канец жніўня — у тры разы менш, чым у мінулым годзе.

Л. Антонаў

Аб’ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з’яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета “Гасцінец” пачала размешчацца на партале http://haradok.info ў раздзеле “Газета “Гасцінец”, дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

ПРЫВАТЫЗАЦЫЯ

БУДЫНАК ДЗЯРЖІНСПЕКЦЫІ ПРАДАЕЦЦА

15 кастрычніка запланаваны аўкцыён па продажы капітальнага аднапавярховага будынка за суму меншую за 20 тысяч даляраў у цэнтральнай частцы Гарадка ў прыватным сектары..

Камітэт «Віцебскабл-маёмасць» на аўкцыёне 15 кастрычніка выстаўляе 7 лотаў для продажу дзяржаўнай маёмасці. Адным з лотаў пад нумарам 6 з'яўляецца будынак Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету плошчай 88,3 кв.м. па адрасе: г. Гарадок, зав. 3-ці Чырвонаармейскі, 27А, а таксама незавершаны ня закансерваваны капітальны будынак (будынак неўстаноўленага прызначэння) разам з пладовымі і шматгадовымі насаджэннямі. Кошт гэтага лота — 40 046,29 руб., а сума задатку — 8 009,00 руб. Год пабудавання — 1967 г..

Аўкцыён адбудзецца «15» кастрычніка 2018 г. а 15-й гадзіне ў будынку камітэта «Віцебскаблмаёмасць» па адрасе: г. Віцебск, вул. Праўды, 38. Заявы на ўдзел у аўкцыёне прымаюцца ў працоўныя дні з 8.00 да 13.00 і з 14.00 да 16.00, апошні дзень прыёму дакументаў 2018/10/15 да 12.00 па адрасе: г. Віцебск, вул. «Праўды», 38, каб. 302. Заключная рэгістрацыя ўдзельнікаў 2018/10/15 з 14.00 да 15.00. Да ўдзелу ў таргах не дапускаюцца ўдзельнікі, якія не прайшлі заключную рэгістрацыю.

Для ўдзелу ў аўкцыёне запрашаюцца грамадзяне, юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі Рэспублікі Беларусь, замежныя юрыдычныя асобы, іншыя замежныя арганізацыі, замежныя індывідуальныя прадпрымальнікі, грамадзяне Рэспублікі Беларусь, замежныя грамадзяне, асобы без грамадзянства, а таксама кансалідаваныя ўдзельнікі — два і больш суб'екта малога прадпрымальніцтва — індывідуальныя прадпрымальнікі і (або) мікраарганізацыі.

Пераможцу аўкцыёну (прэтэндэнту на куплю) можа быць прадастаўлены ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку растэрміноўка аплаты нерухомай маёмасці.

Арганізатар аўкцыёну мае права адмовіцца ад правядзення аўкцыёну ў любы час, але не пазней, чым за 3 дні да даты яго правядзення.

Удзельнік, які стаў пераможцам аўкцыёну (прэтэндэнтам на куплю), пасля заканчэння аўкцыёну абавязаны: падпісаць пратакол аўкцыёну; не пазней за 10 рабочых дзён пасля зацвярджэння ва ўстаноўленым парадку пратаколу аўкцыёну кампенсаваць затраты на арганізацыю і правядзенне аўкцыёну, уключаючы расходы, звязаныя з вырабам і прадастаўленнем удзельнікам дакументацыі, неабходнай для яго правядзення, выдаткі, звязаныя з фарміраваннем зямельнага ўчастка і змяненнем зямельнага ўчастка ў выніку такога фарміравання, з дзяржаўнай рэгістрацыяй у дачыненні да гэтага ўчастка; не пазней за 12 рабочых дзён з дня зацвярджэння ва ўстаноўленым парадку пратаколу аўкцыёну заключыць дамову купліпродажу нерухомасці і дагавор арэнды зямельнага ўчастка.

Інфармацыя аб папярэдніх аўкцыёнах апублікаваная ў газеце «Рэспубліка» па лотах №№ 5,6 — ад 13 чэрвеня 2018 г..

Л. Антонаў

МЕМАРЫЯЛІЗАЦЫЯ

СОЗДАЁТСЯ МОНУМЕНТ "ЛЫЖНИК"

Около ФОКа по улице Гагарина в Городке сооружается монумент лыжника.

В последнее время жителей райцентра интересует монумент, который сооружается около физкультурно-оздоровительного комплекса по улице Гагарина. Владельцем комплекса и гостиницы, как и лыжероллерной трассы, является Витебский областной центр олимпийской подготовки по зимним видам спорта.

Ответственные работники ВОЦОП и прокомментировали создание монумента около ФОКа. Во-первых, они пояснили, что сооружение монумента лыжника еще не завершено. Во-вторых, оценивать работу следует по ее окончанию, а не в процессе создания. В-третьих, этот монумент лыжника популяризирует основный вид спорта, которым занимаются в Городке — лыжный спорт. В-четвертых, следует учитывать, что это бюджетный вариант из малых скульптурных форм, которые должны украшать территорию около зданий.

Понятно, что этот монумент создается не в стиле соцреализма, а скорее в стиле минимализма и при незначительных финансовых затратах. Да и равнодушными жителей и гостей Городка не покинет.

Л. Антонов
http://haradoktour.by

ЗДАРЭННЕ

ПОЖАР В КОЛЛЕДЖЕ

В субботу 6 октября произошел пожар в УО «Городокский государственный аграрно-технический колледж».

По информации пресс-службы Витебского областного управления МЧС 6 октября предотвращено уничтожение огнём помещения, которое принадлежит УО «Городокский государственный аграрно-технический колледж»

Пи информации пресс-службы 06 октября в 20-27 в Городокский отдел МЧС поступило сообщение о пожаре в подсобном помещении на территории УО «Городокский государственный аграрно-технический колледж» по ул. Баграмяна в г. Городке. В результате пожара в бытовом помещении закопчены стены, потолок, повреждено имущество.

Причина пожара устанавливается.

Т. Гаражанка,
по информации:
https://vitebsk.mchs.gov.by

СПОРТ

ДУАТЛОНИСТЫ ЗАВЕРШИЛИ СЕЗОН В ГОРОДКЕ

В Городке в третий раз финишировал Кубок стран Балтии, Кубок Беларуси и Витебской области по дуатлону.

6 октября в Городке в урочище Воробьевы горы прошел заключительный этап па дуатлону на призы Кубка стран Балтии, Кубка Беларуси и Витебской области. Организатором соревнований на лыжероллерной трассе выступило ОО «Беларуская федерация триатлона».

Созданная в Городке лыжероллерная трасса и условия проведения соревнований привлекают дуатланистов пяти стран — Беларуси, Литвы, Латвии, Эстонии и Армении уже третий год подряд.

Триатлон считается видом спорта для самых сильных спортсменов ибо они должны и проплыть, и проехать на велосипеде, и пробежать более 50 км за старт. Подвидом триатлона является дуатлон, где спортсмены не плдавают, а бегут сначала кросс, потом ведут гонку на велосипедах и на заключительном этапе вновь бегут.

В зависимости от возраста трассы по дистанции самые разные: у младших участников и самых старших ранее 1948 г. рождения это соревнования на дистанции: 1 км бега — 5 км. велогонка и 500 м. бег, в средних возрастных группах от 14 до 17 годов и от 50 до 70 трасса следующая: 2,5 км бега— 10 км велогонка — 1,25 км кросса). А самые сильные дутлонисты в возрасте от 18 до 49 лет в четырех возрастных группах соревнуются на таких этапах: 5км — 20 км — 2,5 км.

В этом году финишный этап в Городке собрал наибольшее количество участников — околр 150 спортсменов на трёх дистанциях. Хронометраж соревнований вела первая белорусская тайминговая компания, которая на сайте https://42195.by предоставляет в открытом доступе результаты всех участников подобных соревнований в Беларуси. Главный судья соревнований Валерий Козлов и главный секретарь соревнований Мария Черковская-Тарасевич, имеющие международную категорию судейства, обеспечили качественное проведения финиша Кубков по дуатлону в нашем регионе вместе со странами Балтии и группой спортсменов из Армении. Фактически это самые массовые международные соревнования, которые когда-либо проводились в Городке.

Еще одним из организаторов соревнований в Городке был Анатолий Буковец, председатель Витебской областной организации по триатлону. При этом Анатолий Семенович в своем преклонной возрасте 60-69 лет стал победителем старта в Городке.

Да и его 13-летний внук Анатолий тоже успешно выступал в более старшей возрастной группе 14-15 лет, где дистанции в два раза большая. Кстати, подарком для А.С. Буковца, стало второе место в это воскресенье его воспитанницы Анны Максимовой из сборной Беларуси на этапе международных соревнований триатлонистов в Барселоне, где стартовала мировая элита этого вида спорта.

Соревнования дуатлонистов в осенний субботний вечер подарило немало эмоций. Интересно было наблюдать за нашими спортсменами, которые побеждали в самых сильных возрастных группах. Но также не менее интересны были старты наших прибалтийских гостей, которые выиграли среди молодых дуатлонистов.

Разобраться в ходе борьбы помогал главный судья соревнований Валерий Козлов, выступавший в роли комментатора соревнований в каждой возрастной группе. Такому комментированию следовало бы поучиться организаторам и других соревнований на лыжероллерной трассе в Городке.

Впечатляющей была и церемония закрытия соревнований, когда чествовали призеров и победителей во всех возрастных группах не только этапа в Городке, но и Кубка Беларуси да и Кубка стран Балтики. Это чествование с многочисленными призами оказалось возможными благодаря серьёзными спонсорам соревнований — Велком, МТБ Банк, Беларуськалий и т.д., которых заинтересовывает Белорусская федерация триатлона.

В конце церемонии закрытия представители команд, руководители федерации триатлона получили рекламные брошуры про Городокский район от ФСК «Городок», чтобы не только соревновались в Городке, но и знали наши достопримечательности.

В приватных беседах организаторы соревнований высказывали надежду, что при поддержке местной власти в Городке можно будет провести полноценные соревнования по триатлону с этапом по плаванию в озере Луговом.

Леонид Горовой

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

УСЁ НА КАНТРОЛІ

Пры пошуку залатой сярэдзіны паміж свабодай і прымусам аўтар «беларускай мадэлі» аддае перавагу прымусу. Размовы пра жорсткасць працоўнай дысцыпліны без ужывання прыметніка «жэстачайшы» ў нас і не вядуцца. Справа дайшла да ўнясення дысцыпліны ў шорт-ліст фактараў, на якіх непасрэдна грунтуецца наша незалежнасць.

У інтэрв'ю газеце «Завтра» экс-савецкі дысідэнт і філосаф Аляксандр Зіноўеў эканамічныя поспехі Захаду патлумачыў наступны чынам: «Эфектыўнасць заходняй гаспадаркі абумоўліваюць тры законы: рацыянальная арганізацыя справы; жорсткая працоўная дысцыпліна; максімальнае выкарыстанне сродкаў вытворчасці і рабочай сілы. Заходняе грамадства з'яўляецца недэмакратычным, таталітарным у самой сваёй аснове — на ўзроўні ячэек вытворчасці. І менавіта таму яно дэмакратычнае ў надбудове, ідэалогіі. Тут дзейнічае свайго роду закон пастаянства сумы дэмакратызму і таталітарызму».

Думаю, пад такім тлумачэннем без ваганняў падпісаўся б адзіны палітык (АП), які па сумяшчальніцтве — галоўны архітэктар «беларускай мадэлі».

…Нам яшчэ ёсць чаму вучыцца ў заходніх дэмакратый у пытаннях выкарыстання сродкаў вытворчасці і рабочай сілы. Успомнім дах, які працякае, і падлогу, багата пасыпаную пілавіннем, у асірацелых цэхах Аршанскага інструментальнага завода. Але міністраў, у тым ліку прэм'ера, памянялі? Памянялі. А гэта рэальны шанец не толькі адрамантаваць дах, але і замяніць абсталяванне яшчэ савецкай вытворчасці на сучаснае і, магчыма, нават на імпартнае.

Не першы год вядзецца ў нашай краіне і мэтанакіраваная барацьба за 100-працэнтнае выкарыстанне рабочай сілы. У народзе яе ахрысцілі «барацьбой з дармаедамі». Нібы марскія хвалі, дэкрэт накатваецца на дэкрэт, але вынік пакуль не бачны. Але гэта пакуль.

Раток на замочак, рукі на каленкі

Пра тое, каб «дагнаць і перагнаць Амерыку» на працягу 73 гадоў марылі ўсе савецкія кіраўнікі. З улікам спецыфікі часу, яны дзейнічалі паводле схемы Аляксандра Зіноўева, і выкарыстоўвалі пры гэтым максімум з даступных ім сродкаў. Аднак разрыў не толькі не скарачаўся, але, наадварот, павялічваўся. Справа дайшла да таго, што сфармуляваны яшчэ правадыром сусветнага пралетарыяту лозунг страціў сваю актуальнасць.

Чаму так атрымалася? Няўжо нягледзячы на грозныя вокрыкі, на практыцы гайкі пастаянна недакручваюцца?

Я паспрабую адказаць на гэта пытанне з дапамогай цытаты, запазычанай з лекцыі дзіцячага псіхолага Юліі Гіпенрэйтар: «Я прыйшла ў Амерыцы на ўрок матэматыкі. Пяты клас. Адзін настаўнік, прыкладна 25 вучняў па класе рассеяныя, нехта сядзіць за партай, хтосьці — на падлозе групкамі, два-тры дзіця стаяць каля дошкі, штосьці адзін аднаму тлумачаць, вырашаюць. То бок, поўная свабода цялесна-прасторавай арганізацыі — і ніякага хуліганства. Няма ўсяго гэтага: стройнымі шэрагамі сядзець па струнцы».

Як сыну вайскоўца, мне давялося вучыцца ў чатырох школах (ад сельскай да сталічнай), але ўявіць вучняў, што сядзяць у час урока на падлозе, я не магу. Варта падкрэсліць прычыну такой неардынарнай цялесна-прасторавай арганізацыі ўрока. Вучням так было зручней ...працаваць. Ні пра якое хуліганства або непаслушэнства пры гэтым не ішло і гаворкі…

Паміж «акном магчымасцяў» і хаосам безуладдзя

Зафіксаваны вышэй перакос не варта разглядаць у якасці беларускага ноў-хаў. На працягу тысячагоддзяў права на прымус, кантроль і забароны выступала ў якасці сістэмаўтваральнага элемента ўлады. Так працягвалася да Новага часу, да першай прамысловай рэвалюцыі, старт якой быў дадзены на мяжы XVIII і XIX стагоддзяў.

Рухаючай сілай прамысловай рэвалюцыі выступіў сацыякультурны тып чалавека, які сёння прынята называць «асобай». Яго крытычная маса і забяспечыла пераход ад статыкі Сярэднявечча да сучаснай дынамікі. Падмацую сказанае цытатай АП, запазычанай з Паслання–2013: «Сучасная цывілізацыя — гэта цывілізацыя пастаяннага паскарэння. Яно адчуваецца паўсюдна — не толькі ў хуткасці з'яўлення новых ідэй, але і ў тэхналогіях, у эканоміцы, у гандлі, у адукацыі, у сродках масавай інфармацыі, у палітыцы, нават у паўсядзённым побыце людзей».

Залатыя словы! Іх бы ўставіць у вушы таму, хто іх зачытаў па паперцы ў Авальнай зале. Зачытаў — і забыўся. Забыўся — і звярнуўся да звыклай тройцы: прымусу, кантролю і забаронаў, спадзеючыся з іх дапамогай адказаць на сучасныя выклікі, у тым ліку і на выклікі пастаяннага паскарэння. Усё лагічна. Улада шукае крыніцы паскарэння не там, дзе іх страціла, а пад ліхтаром, дзе святлей.

АП любіць разважаць пра свабоду, але неяк абстрактна і, як правіла, у звязе з незалежнасцю. Напрыклад, вось так: «Мы ведаем цану свабоды і незалежнасці. Таму так далікатна ставімся да гісторыі, так дбайна адстойваем прынцыпы справядлівасці, сумленнасці і роўнасці».

З такой бы далікатнасцю ставіцца да беларусаў, якія адчуваюць патрэбу ў свабодзе. Дзякуючы іх намаганням і расла эканоміка ў «тлустыя» гады. У Перабудове яны ўбачылі «акно магчымасцяў», чым і паспяшаліся скарыстацца.

На жаль, тое, што стала «акном магчымасцяў» для адных, для іншых абярнулася хаосам безуладдзя. Чалавек, які не адчувае патрэбы ў свабодзе, не можа быць адказным ні за сябе, ні за тое, што адбываецца. Таму з такой прастатой ён і перадаў у 1994 годзе адказнасць за прыняцце рашэнняў уладзе.

За ўладай не заржавела. Калі яна стала на першую прыступку лесвіцы, што вядзе ў балота аўтарытарызму, дык не змагла спыніцца. Усе размовы пра пераходны перыяд, які нібыта патрабуецца для асваення каштоўнасцяў дэмакратыі і рынку, — гэта размовы на карысць бедных. На справе ідзе зваротны працэс…

Счарнелае «фамільнае срэбра»

Нагадаю, што, згодна з Зіноўевым, эфектыўнасць заходняй эканомікі абумоўленаяўтымлікужорсткай працоўнай дысцыплінай. Але гэта дысцыпліна асаблівага сацыякультурнага тыпу людзей, якія прызвычаіліся сядзець на падлозе падчас урокаў. Вынікам такой дысцыпліны з'яўляецца паток інавацый, які забяспечвае нябачаную ў гісторыі эканамічную дынаміку.

Яе наглядна ілюструе сярэдні тэрмін, які амерыканскія кампаніі праводзяць у спісе «Fortune-500». У 1964 годзе ён складаў 33 гады, у 2016-м — 24 гады, а, паводле прагнозаў, да 2027-га паменшыцца да 12 гадоў.

У 1987 годзе рынкавы кошт кампаніі IBM — першай у свеце — перавысіў адзнаку ў $ 100 мільярдаў. Але хто з чытачоў НЧ за апошні год сутыкаўся з інфармацыяй пра яе распрацоўкі? Упэўнены, што калі такія і былі, дык у гомеапатычных колькасцях.

Паводле прагнозаў спецыялістаў, праз пяць гадоў спіс часопіса «Fortune» будзе на 75% складацца з кампаній, пра якія сёння шырокая публіка практычна нічога не ведае. Што да Беларусі, то ў спісе добра пацямнелага «фамільнага срэбра» папаўнення не прадбачыцца. За адным выключэннем, мабыць, — АЭС, пра якую АП (паводле яго ўласнага прызнання) «да гэтага часу выразна ніхто не далажыў, як станцыя будзе ўбудаваная ў эканоміку краіны».

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
«Новы Час»

УЛАДА

ШТО НЯ ТАК З ПРЫЗНАЧЭНЬНЕМ УРАДУ

Зацьвярджэньне Палатай прадстаўнікоў Сяргея Румаса ў якасьці прэм'ер-міністра адбылося з шэрагам працэдурных парушэньняў, нелягічнасьцяў і недарэчнасьцяў.

Прэзыдэнцкі ўказ аб прызначэньні Румаса кіраўніком ураду зьявіўся 18 жніўня 2018 году. А ніжняя палата Нацыянальнага сходу зацьвердзіла яго толькі 5 кастрычніка.

У артыкуле 106 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь запісана: «Прэм'ер-міністар назначаецца Прэзыдэнтам Рэспублікі Беларусі са згоды Палаты прадстаўнікоў. Рашэньне па гэтым пытаньні прымаецца Палатай прадстаўнікоў не пазьней як у двухтыднёвы тэрмін з дня ўнясеньня прапановы па кандыдатуры Прэм'ер-міністра».

То бок пакуль Палата прадстаўнікоў не зацьвердзіць кандыдатуру прэм'ера, той ня мае права выконваць свае абавязкі. На мой погляд, ніякай іншай інтэрпрэтацыі гэты артыкул Канстытуцыі не дапускае. З моманту выданьня ўказу да дня зацьвярджэньня яго Палатай прадстаўнікоў прайшло 48 дзён (чатыры тыдні), а ня два тыдні, як прадугледжана Канстытуцыяй.

Як вядома, урад у Беларусі — тэхнічны. У тым сэнсе, што ён не вызначае эканамічнай палітыкі. Хоць паводле Канстытуцыі Савет Міністраў «распрацоўвае асноўныя кірункі ўнутранай і замежнай палітыкі», насамрэч ён працуе ў вузкіх рамках, пастаўленых Лукашэнкам. Але каму ў Беларусі цікавая Канстытуцыя?

Калі вызначана кандыдатура прэм'ера, то лягічна, каб ён падбіраў намесьнікаў, міністраў, то бок фармаваў сваю каманду, зь якой зможа рэалізоўваць пастаўленыя задачы. Аднак — не: увесь склад ураду вызначае прэзыдэнт, кіраўнік Савету Міністраў ня мае ў гэтым пытаньні права голасу.

У Канстытуцыі не прапісана, хто канкрэтна прадстаўляе кандыдатуру прэм'ера парлямэнту. У іншых дзяржавах, нават з прэзыдэнцкай формай кіраваньня, новага кіраўніка ўраду звычайна прапануе дэпутатам прэзыдэнт. Гэтым ён паказвае сваю павагу да парлямэнту як да асобнай галіны ўлады. І ў Беларусі бывалі выпадкі, калі Лукашэнка прыходзіў у Палату прадстаўнікоў, каб асабіста рэкамэндаваць кандыдатуру прэм'ера. Гэтым разам Сяргея Румаса прадставіла дэпутатам кіраўніца адміністрацыі прэзыдэнта Натальля Качанава. Які парлямэнт, такая і «павага».

Зноў жа, паводле нармальнай лёгікі, прэм'ер-міністар у момант зацьвярджэньня меў бы прадставіць на разгляд дэпутатаў праграму дзейнасьці ўраду. І парлямэнтары, залежна ад якасьці гэтай праграмы, прымалі б рашэньне, галасаваць «за» ці «супраць».

Але ў Канстытуцыі Беларусі насуперак гэтай лёгіцы запісана, што прэм'ер «у двухмесячны тэрмін пасьля свайго прызначэньня прадстаўляе Парляманту праграму дзейнасьці Ураду». Сяргей Румас паабяцаў унесьці гэты дакумэнт у Палату прадстаўнікоў не пазьней за 18 кастрычніка. Тады за што цяпер галасавалі дэпутаты? Выступаючы перад дэпутатамі, новы прэм'ер заявіў: «Мы маем намер кіравацца праграмай сацыяльна-эканамічнага разьвіцьця да 2020 году, прапісаныя ў якой падыходы і задачы адпавядаюць патрабаваньням часу». Нагадаю, што гэтая праграма прынятая неканстытуцыйным органам — V Усебеларускім народным сходам 23 чэрвеня 2016 году.

Маю падазрэньне, што Сяргей Мікалаевіч ня вельмі дэталёва знаёмы са згаданай праграмай. Бо, напрыклад, яна прадугледжвае рост сярэдняга заробку за пяцігодку толькі на 9,5-11,6%. Аднак Лукашэнка загадаў давесьці сярэдні заробак да 1 тыс. рублёў. У выніку толькі з пачатку гэтага году па ліпень рэальныя заробкі ў краіне вырасьлі на 12,9%. І што зьбіраецца выконваць урад?

Таксама, выступаючы ў Палаце прадстаўнікоў, Румас як прыярытэты ўраду назваў стварэньне спрыяльнага бізнэс-асяродзьдзя і падвышэньне якасьці кіраваньня дзяржаўнымі актывамі, якія пакуль генэруюць фіскальныя рызыкі. «Пакуль ёсьць адчувальныя перакосы ў правільнай матывацыі кіраўнікоў, скіраваныя на што заўгодна, толькі не на эканамічны вынік. Адсюль памылковыя ініцыятывы і непралічаныя інвэстыцыйныя праекты. Гэта вынік многіх гадоў дзяржаўнай падтрымкі», — прызнаў Румас. Аднак ёсьць сумневы, ці дазволіць Лукашэнка рэфармаваць дзяржаўны сэктар.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

ДЗЕНЬ НАСТАЎНІКА

СУСТРЭЛІ СЬВЯТА ПРАЦАЙ НА ФЭРМАХ

Супрацоўнікі школ Лоеўскага раёну арыгінальна адзначылі прафэсійнае сьвята — Дзень настаўніка. «Раённае кіраўніцтва загадала сёньня працаваць на фэрмах! Прыбіраць, уцяпляць, вымятаць. Абвясьцілі ў нядзелю ўсеагульны суботнік», — паведаміў Свабодзе адзін з настаўнікаў.

«Гэта поўная зьнявага і прыніжэньне! Так у нас ставяцца да настаўнікаў. Тэлефанаваў калегу — дрэнна чуваць, вецер у слухаўцы. Ён пытаецца: як ты думаеш, дзе я цяпер? Мабыць, на прыродзе, сьвята ўсё ж. Не, кажа, на фэрме — падмятаю», — распавёў Свабодзе Аляксей, калега якога працуе ў Калпенскім дзіцячым садку-школе.

Супрацоўнікі Калпенскай школы на загад «зьверху», з Лоеўскага райвыканкаму, працавалі на прыборцы мясцовай фэрмы. «Аналягічная сытуацыя і з настаўнікамі ў Крупейках, тыя таксама батрачылі сёньня, у сваё сьвята, на фэрме. Так па ўсім раёне. Падымаемзкаленсельскуюгаспадарку», — з сумам зазначыў Аляксей.

Працавалі сёньня на фэрмах настаўнікі, супрацоўнікі сельскіх Дамоў культуры і сельскіх саветаў у вёсках Малінаўка і Ўборак. «У Малінаўцы супрацоўнікі сельскага савету і школы вокны забівалі плёнкамі — рыхтавалі фэрму да зімы, падмяталі, чысьцілі ўсё», — распавялі Свабодзе жыхары вёскі Малінаўка.

У вёсцы Ўборак настаўнікі і супрацоўнікі мясцовага Дому культуры на малочна-таварным комплексе зьбіралі сьмецьце — паперкі, плёнкі, падмяталі.

«Пра тэрміновы суботнік у нядзелю нам стала вядома ў суботу позна вечарам. Такі далі загад. Кажуць — па ўсім раёне так», — зазначыў адзін з жыхароў вёскі Ўборак.

Настаўнікі абураныя, але кажуць з сарказмам: «Натуральна, мы ўсе былі згодныя менавіта так правесьці прафэсійнае сьвята»…

“Радыё Свабода”

БЕЛАРУСЬ – РАСЕЯ

ХОТЕЛА ОСТАВИТЬ ТОЛЬКО С УДОЧКОЙ И КЛЮШКОЙ

Не странно ли, когда белорусский президент объясняет российскому послу, что суверенитет Беларуси незыблем? Когда с пафосом педалируются прописные вроде бы истины, это всегда напрягает и заставляет искать двойное дно. Вот сегодня Александр Лукашенко, как сообщает его пресс-служба, подчеркнул незыблемость суверенитета Беларуси.

Звучит красиво, патетично. Но вертятся на языке два наивных вопроса.

Во-первых, с какой стати понадобилось вдруг подчеркивать эту незыблемость на 27-м году независимости Беларуси? Кто эту незыблемость ставит под сомнение?

Во-вторых, почему было сочтено нужным подчеркнуть эту незыблемость именно на встрече 10 октября в Минске с Михаилом Бабичем — новым послом России? Ведь с восточной соседкой у нас, как известно, интеграция на равноправной основе, без всяких там покушений на суверенитет…

Путин ставил вопрос ребром

В беседе с Бабичем Лукашенко ссылался на домыслы прессы и всяких «злопыхателей», которые — было употреблено смачное белорусское словце — «плявузгают».

«В XXI веке говорить — как они пишут там — об инкорпорации, включении Беларуси в состав России, просто смешно. И я ни разу от нынешнего президента России этого не слышал, и прошлого, первого президента России», — заявил белорусский официальный лидер.

Что ж, давайте вспомним краткое содержание предыдущих серий.

14 августа 2002 года на переговорах с Лукашенко в Москве Владимир Путин сказал в лоб: «Требуется создание в полном смысле этого слова единого государства». Он предложил в мае 2003-го провести референдум по этому вопросу, в декабре — выборы в единый парламент, «а весной, скажем, в марте 2004 года провести выборы единого главы государства». Плюс было предложено с 2004 года сделать российский рубль единой валютой.

Так что график поглощения Беларуси уже был расписан по месяцам. И ежу было понятно, что во главе единого государства Путин видел отнюдь не Лукашенко. Газета.Ру тогда иронизировала, что последнему в лучшем случае «дадут дачу под Минском, охрану и некоторое содержание, чтобы можно было тихо ловить где-нибудь стерлядь или играть в хоккей».

Нетрудно догадаться, что белорусского руководителя, уже вошедшего во вкус единоличной власти над благодатной страной, перспектива остаться только с удочкой да клюшкой не устраивала ни капельки. Выждав несколько дней, он дал волю эмоциям: «Даже Ленин и Сталин не додумались до того, чтобы раздробить республику и включить в состав СССР... Никто не пойдет на то, чтобы порезать Беларусь на части и включить ее в состав пусть даже братского государства».

«Сомнут и бесплатно в карман положат»

Тогда Москва отступила, но от планов не мытьем, так катаньем прибрать Беларусь к рукам не отказалась. Белорусского руководителя начали прижимать с продажей крупнейших активов, что вело бы к постепенному экономическому поглощению. А для большей сговорчивости стали подвешивать кредиты.

В мае 2009 года, после очередного визита Путина (тогда премьера) с командой в Минск и трудного разговора с гостями, Лукашенко, собрав совещание, заявил, что «уже не первый раз создается ситуация, когда нас хотят взять голенькими и голыми руками, бесплатно». И предупредил подчиненных: «Игра затеяна по-крупному, имейте в виду. Выстоим — будет государство. Не выстоим — сомнут и бесплатно в карман положат...»

В нынешнем году мы наблюдаем дежавю. Москва снова подвешивает кредиты, урезает поставки нефтепродуктов, прекращает перечисление денег по схеме перетаможки нефти — и опять ставит условия. Причем складывается стойкое впечатление, что закулисные условия жестче публичных.

И никакая не пятая колонна, а сам Лукашенко в июне нынешнего года, через несколько дней после визита Путина в Минск (совпадение?), так просвещал подчиненных «Мы — на фронте. Не выдержим эти годы, провалимся — значит, надо будет или в состав какого-то государства идти, или об нас будут просто вытирать ноги. А не дай бог, еще развяжут войну как в Украине».

Да, теперь российские официальные лица не предлагают инкорпорацию публично. Но кто знает, что звучит в разговорах без лишних ушей?

…И в целом Лукашенко сегодня так или иначе косвенно отвечал на обвинения российских СМИ и комментаторов. В последние год-два они раскручивают примерно такой нарратив: Батька — ненадежный союзник, заигрывает с Западом и потихоньку взращивает белорусских бандеровцев.

На встрече с Бабичем Лукашенко отверг домыслы, что Беларусь вот-вот повернет-де на Запад, и снова обрисовал себя укротителем националистов. «Вы знаете, прямо скажу, мне поворачивать туда-сюда, наверное, не к месту. Мне — президенту, который уже один раз повернул от ярого национализма и других антироссийских вопросов, проведя референдум в Беларуси, когда народ определялся. И за союз Беларуси и России проголосовало не просто большинство, а подавляющее большинство нашего населения», — заявил белорусский руководитель.

Имеется в виду референдум 1995 года, через который молодой тогда президент провел вопрос о возвращении квазисоветских герба и флага вместо исторических символов. Хотя националисты в Беларуси никогда не правили и вообще не отличались агрессивностью, Лукашенко создал и охотно культивировал миф, что в начале 90-х здесь был-де разгул русофобии и русские уже сидели на чемоданах.

Так за что голосовали белорусы в 95-м?

И еще одно уточнение. На референдуме-95 ставился в числе прочих вопрос «Поддерживаете ли вы действия президента Республики Беларусь, направленные на экономическую интеграцию с Российской Федерацией?»

Заметьте: речь шла только об экономической интеграции. И понятно, что уставшие от разрухи белорусы охотно проголосовали за перспективу получать дешевые ресурсы с востока (не особо памятуя поговорку про бесплатный сыр).

Лукашенко же потом, затеяв крупную политическую игру, стал трактовать итоги референдума как карт-бланш на «единение». Многие политологи уверены, что целью этой рискованной игры было занять Кремль после Бориса Ельцина.

Так или иначе, но долго получать дешевые ресурсы за братские поцелуи не вышло. Как видим, уже в 2002-м Путин артикулировал то, до чего не додумались Ленин и Сталин.

Номер не прошел, но опасность, что Москва аккуратно удушит в интеграционных объятиях, осталась…

(скарочана)

Александр Класковский
“БЕЛАПАН”

РЫНАК ПРАЦЫ

КАКИЕ КАДРЫ В ДЕФИЦИТЕ

Очередной рекорд: в Беларуси не хватает уже 83 тысячи работников.

Если сравнивать по регионам, то больше всего вакансий в Минске (около 17,4 тысячи) и Гродненской области (почти 13 тысяч), а меньше всего — в Витебской (около 7,5 тысячи).

Кто из рабочих больше всего востребован?

Для водителей автомобилей размещено больше 3750 вакансий (из них около 2070 — с зарплатой до 500 рублей), для трактористов — больше 2070 вакансий, для швей — больше 1910, поваров — 1520, электрогазосварщиков — 1200, электромонтеров по ремонту и обслуживанию электрооборудования — 860.

Для продавцов размещено больше 2180 вакансий. Хватает предложений для строителей: для каменщиков — больше 1560 вакансий, для штукатуров — 1080, для маляров — 910.

В каких кадрах нуждается медицина?

Для врачей-специалистов размещено чуть больше 2800 вакансий. Для врачей в банке вакансий нашлось 23 предложения с зарплатой от 1000 рублей. К примеру, в могилевский областной онкологический диспансер требуется онколог-хирург со стажем работы по специальности не меньше 5 лет с высшей квалификационной категорией. Специалисту обещают зарплату от 1130 рублей в месяц. В Минске в 29-ю городскую поликлинику нужен участковый терапевт, заведующий отделением. Специалисту готовы платить от 1000 рублей.

При этом большинство предложений от нанимателей для врачей — почти 1700 вакансий — с зарплатой до 500 рублей. К примеру, в могилевскую детскую поликлинику нужен реабилитолог (заведующий отделением медреабилитации) на зарплату от 450 рублей.

Для медсестер открыто больше 2950 вакансий. Большинство из них (почти 1880 вакансий) — с зарплатой до 400 рублей. В банке значится только 8 предложений с зарплатой от 800 рублей. Среди них, например, — позиция операционной медсестры во 2-й городской клинической больнице в Минске. Для фельдшеров размещено больше 730 вакансий, для фармацевтов — больше 310.

…На начало июля в стране было до 75,2 тысячи вакансий, июня — 69,9 тысячи, на начало мая — 65,7 тысячи.

Для сравнения: на начало этого года в Беларуси насчитывалось 53,6 тысячи вакансий, 2017-го — 36 тысяч, 2015-го — 28,7 тысячи, 2014-го — 33,6 тысячи, 2013-го — 50,5 тысячи, 2012-го — 51,7 тысячи, 2011-го — 48,8 тысячи.

Напомним, уровень зарегистрированной безработицы на 1 сентября этого года составил 0,4 процента и по сравнению с 1 сентября 2017 года (0,7 процента) снизился на 0,3 процентных пункта. На учете в качестве безработных на 1 сентября этого года состояло 16,3 тысячи человек, что на 45,2% меньше безработных, чем за аналогичный период прошлого года (29,7 тысячи человек).

finance.tut.by

Заснавальнік і рэдактар:
Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: 250318@list.ru
Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V),
Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 16.10.2018 у 15.45
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.